

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

**Представлення спеціальної доповіді
Уповноваженого ВРУ з прав людини
щодо додержання прав осіб, які
постраждали внаслідок збройної
агресії РФ проти України**

(за період 24 лютого – 31 жовтня 2022 року)

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

Передумови підготовки Спеціальної доповіді

Внаслідок збройної агресії РФ

- ~ **4,9 млн осіб**
стали ВПО
- ~ **13 млн осіб**
проживають в районах проведення
бойових дій та на ТОТ
- ~ **46 тис осіб**
примусово переміщені (депортовані)
- ~ **7,9 млн осіб**
отримали тимчасовий захист в інших
країнах

Структура Спеціальної доповіді

5 розділів:

1

Забезпечення прав ВПО

2

Дотримання прав і свобод громадян, які проживають на ТОТ

3

Серйозні порушення МГП і прав людини в ході бойових дій

4

Забезпечення прав громадян, які виїхали за межі території України

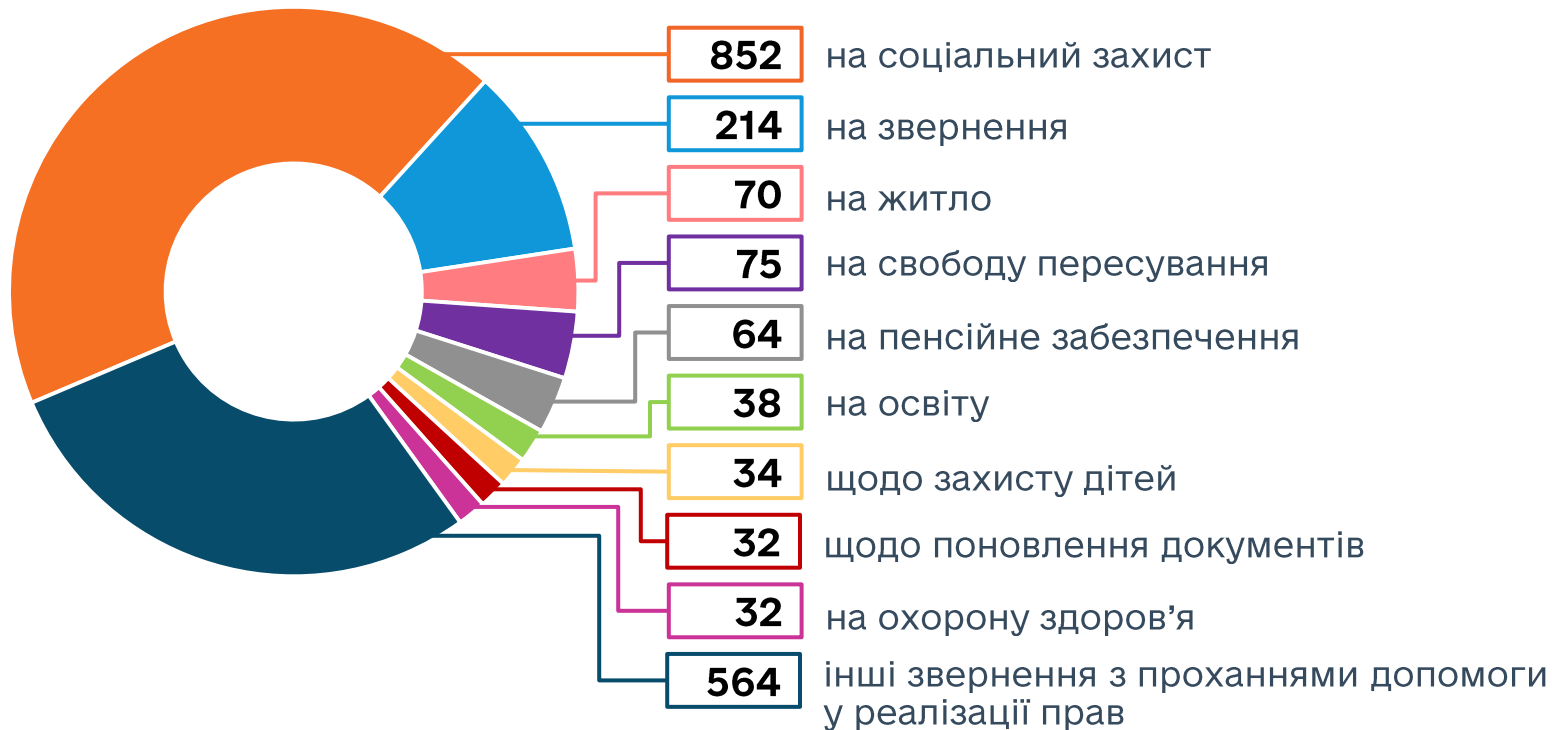
5

Депортація і примусове переміщення осіб до РФ і ТОТ

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ВПО:

До Уповноваженого з початку 2022 р. надійшли звернення, якими повідомлено про 2 087 порушень прав ВПО

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ВПО:

- затвердження Державної цільової програми забезпечення житлом ВПО
- створення передумов для запуску механізму компенсації за пошкоджене та знищене нерухоме майно внаслідок агресії РФ
- вдосконалення функціоналу на Порталі «Дія» для ВПО
(подання повідомлення про пошкоджене та знищене з 19 лютого 2014 р. майно; оформлення грошової допомоги на проживання ВПО для осіб з інвалідністю тощо)

- **впровадження середньострокових рішень щодо ВПО з урахуванням нових викликів**
- **скасування перевірок місця проживання/перебування ВПО**
- **усунення дискримінаційних норм під час виплати пенсій громадянам з АР Крим**
- **виплата пенсій за минулий період та у зв'язку зі смертю пенсіонера**

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ДОТРИМАННЯ ПРАВ І СВОБОД ГРОМАДЯН, ЯКІ ПРОЖИВАЮТЬ НА ТОТ:

запровадження чіткого порядку визнання ТОТ та деокупованих територій

визначення механізмів застосування кримінального законодавства до осіб, які проживають на ТОТ

реєстрація народжень і смертей, укладення та розірвання шлюбу, які мали місце на ТОТ, в адміністративному порядку

**спрощення доступу
до безоплатної правничої допомоги**

**звільнення від відповідальності
за порушення порядку в'їзду
на ТОТ і виїзду з неї**

**надання можливості атестації для
визнання здобутих кваліфікацій,
результатів навчання та періодів
навчання особами з ТОТ, які почали
здобуття вищої освіти після початку
тимчасової окупації відповідної
території**

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ДОТРИМАННЯ МГП І ПРАВ ЛЮДИНИ В ХОДІ БОЙОВИХ ДІЙ:

- визначення правового статусу осіб, які постраждали від збройної агресії проти України, та їхніх соціальних гарантій, передбачивши:
 - поняття «особа, яка постраждала від збройної агресії проти України»
 - категоризацію осіб, постраждалих від збройної агресії РФ
 - відшкодування шкоди, завданої постраждалим, включно з реституцією, компенсацією, реабілітацією та сатисфакцією
 - методикку обліку осіб, які зазнали смерті, поранення або шкоди здоров'ю

- розробка стратегії захисту цивільного населення від **мінної небезпеки**
- розробка стратегії (плану заходів) щодо **нормалізації життєдіяльності населення на деокупованих територіях**
- посилення роботи з пошуку, картографування та видалення мін і вибухонебезпечних залишків війни

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ДОТРИМАННЯ ПРАВ ГРОМАДЯН, ЯКІ ВИЇХАЛИ ЗА МЕЖІ ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ:

збір та оцінювання потреб громадян України за кордоном

збільшення кількості відокремлених підрозділів ДП
«Документ» за кордоном

збільшення кількості працівників дипломатичних
і консульських установ

посилення консульського нагляду за переміщеними (евакуйованими) за кордон дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування

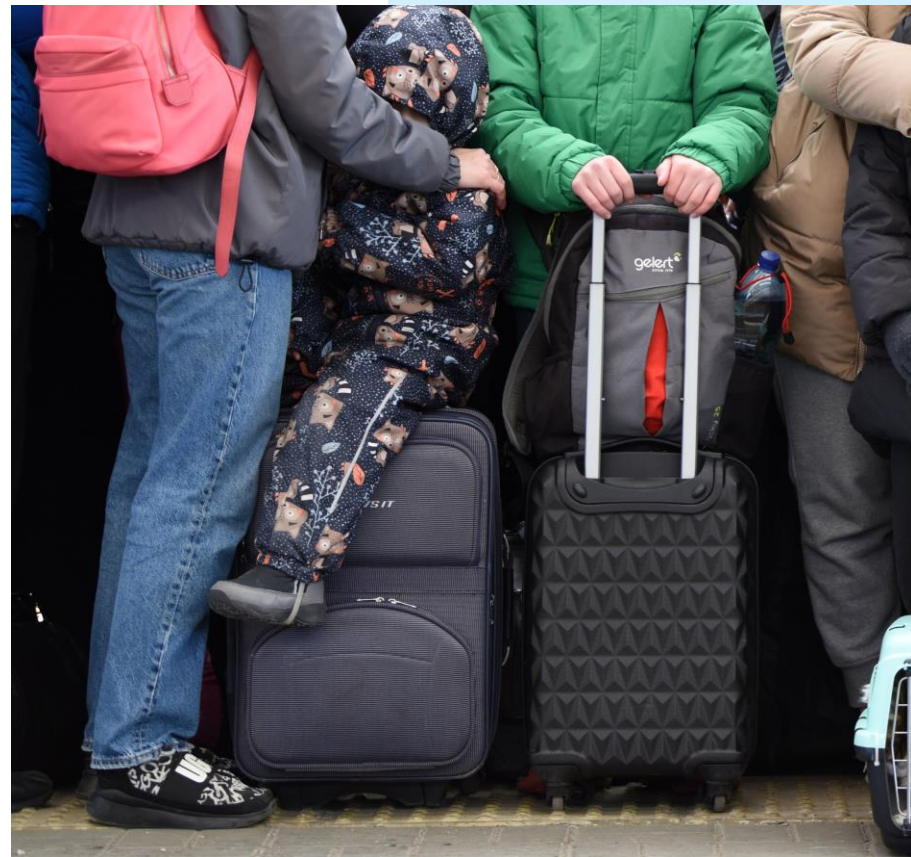
надання можливості **дистанційного обміну посвідчення водія** і видачі нового посвідчення громадянам, які знаходяться за кордоном

надання можливості подачі документів для **оформлення допомоги у зв'язку з народженням дитини**, яка має іноземне свідоцтво про народження, із-за кордону

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ДОТРИМАННЯ ПРАВ ДЕПОРТОВАНИХ І ПРИМУСОВО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ:

- розроблення алгоритму та збір даних щодо місця перебування депортованих (примусово переміщених) осіб
- стабільна координація міністерств та інших ЦОВВ, міжнародних і національних організацій щодо повернення депортованих (примусово переміщених) осіб

- **виявлення депортованих і примусово переміщених осіб (із залученням міжнародних організацій)**
- **повернення депортованих до РФ дітей на територію України, а також відновлення втрачених документів**
- **поширення інформації щодо причин і наслідків депортації (примусового переміщення)**

Дякую за увагу!

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine